

Nordisk AvlsVærdivurdering NAV

**Direktør Gert Pedersen Aamand, Nordisk
Avlsværdivurdering, Agro Food Park 15, DK-
8200 Aarhus N, Denmark e-mail:
gap@vfl.dk Homepage: www.nordicebv.info**

NAV

Nordisk Avlsværdivurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Min baggrund

- 1988 Opvokset på kvæggård med RDM, fodermester, agronom
- 1988-1995 Ph.d. + forskning indenfor kvægavl ved Foulum
- 1995-2004 Konsulent, afdelingsleder avl ved Dansk Kvæg
- 2004- NAV direktør og Nordisk repræsentant i Interbulls styrekomite

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Disposition

- NAV historie
- Organisation
- Registrering og data harmonisering
- Avlsværdital og præsentation
- Avlsmål – NTM
- Fremtid og politik

NAV

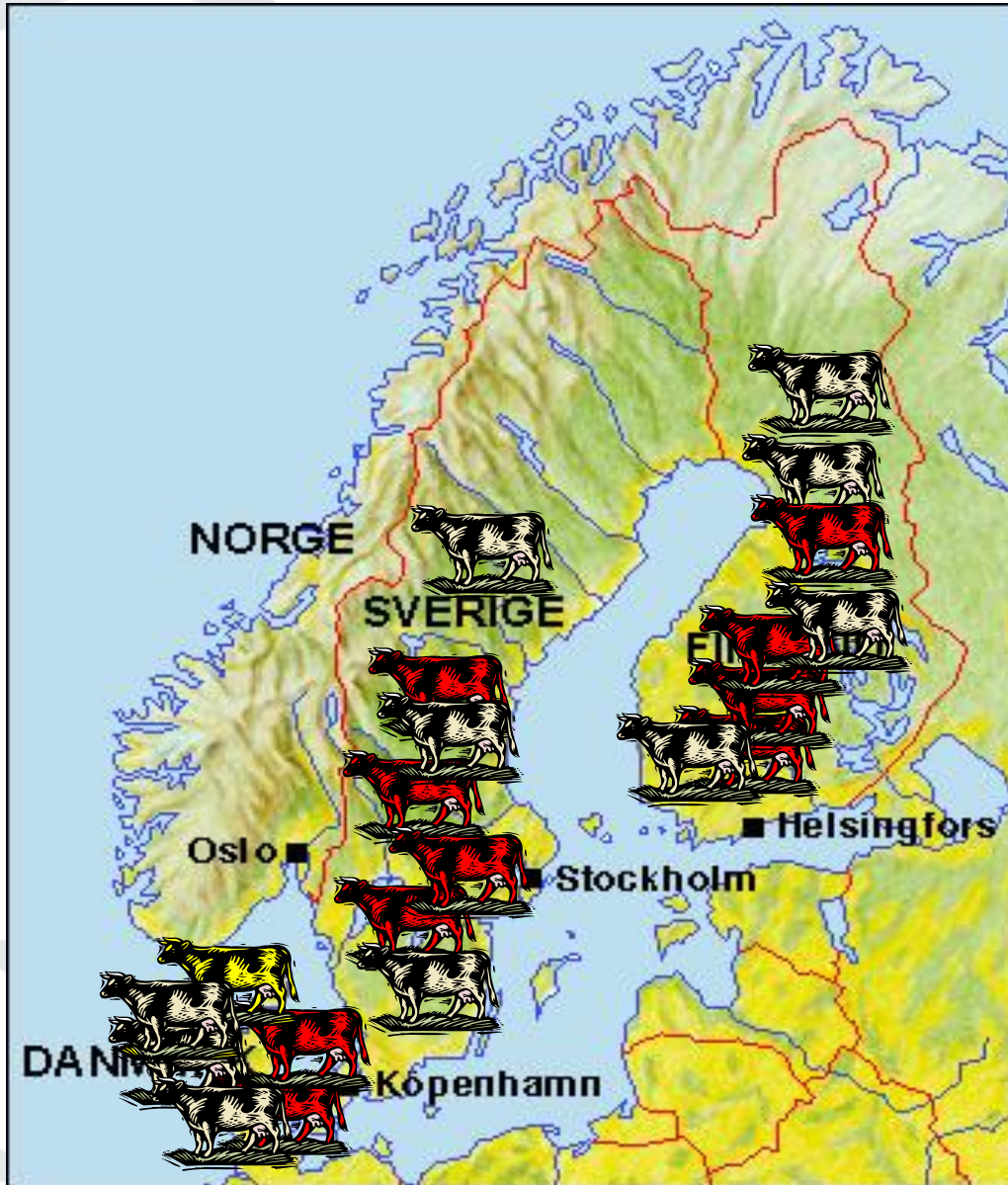

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Nordisk avlsværdiurdering

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Nordisk Avlsværdivurdering

- Står for avlsværdivurdering af kvæg i Finland, Sverige og Danmark
- 2002 - udvikling startet
- 15 april 2005 - første resultater i brug i praksis

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Perspektiver – fælles Nordisk Avlsværdivurdering

- Anvende alle data og slægtskab mellem nordisk dyr på en gang
- Alle køer og tyre kan direkte sammenlignes

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Perspektiver – fælles Nordisk Avlsværdivurdering

- Udnytte ressourcer mere effektivt:
  - Metodeudvikling
  - Rutineevaluering
- Fælles platform for avlsarbejdet

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Tænk nordisk

- Registrering
- Delavlsmål og avlsmål (kom i 2008)
- Nye ideer i relation til avlsværdivurdering

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

NAV

Etableret 01.01.2002 af:

Faba breeding

Svensk Mjølke

Geno – (meldte sig ud af NAV i foråret 2004)

Dansk Kvæg

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

NAV – bestyrelse

6 personer

Danmark

2 personer

Sverige

2 personer

Finland

2 personer

NAV

NAVs bestyrelse

- Finland
  - Anna Lappalainen
  - Antti Latva-Rasku
- Sverige
  - Lennart Andersson
  - Lars-Inge Gunnarsson (formand)
- Danmark
  - Henrik Nygaard
  - Jan Duchwaider (vice formand)

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

NAV - økonomi

- Budget 2011 – ca. 6 millioner DKK.
  - Rutine evaluering
  - Udvikling af bedre metoder
- Betaling efter 1. ins. pr land
  - Danmark 51%
  - Finland 24%
  - Sverige 25%

NAV

Nordisk Avlsværdivurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

NAV
Gert Pedersen
Aamand

Tekniker gruppe
4 personer +
direktør

Dansk Kvæg
Ulrik Sander Nielsen

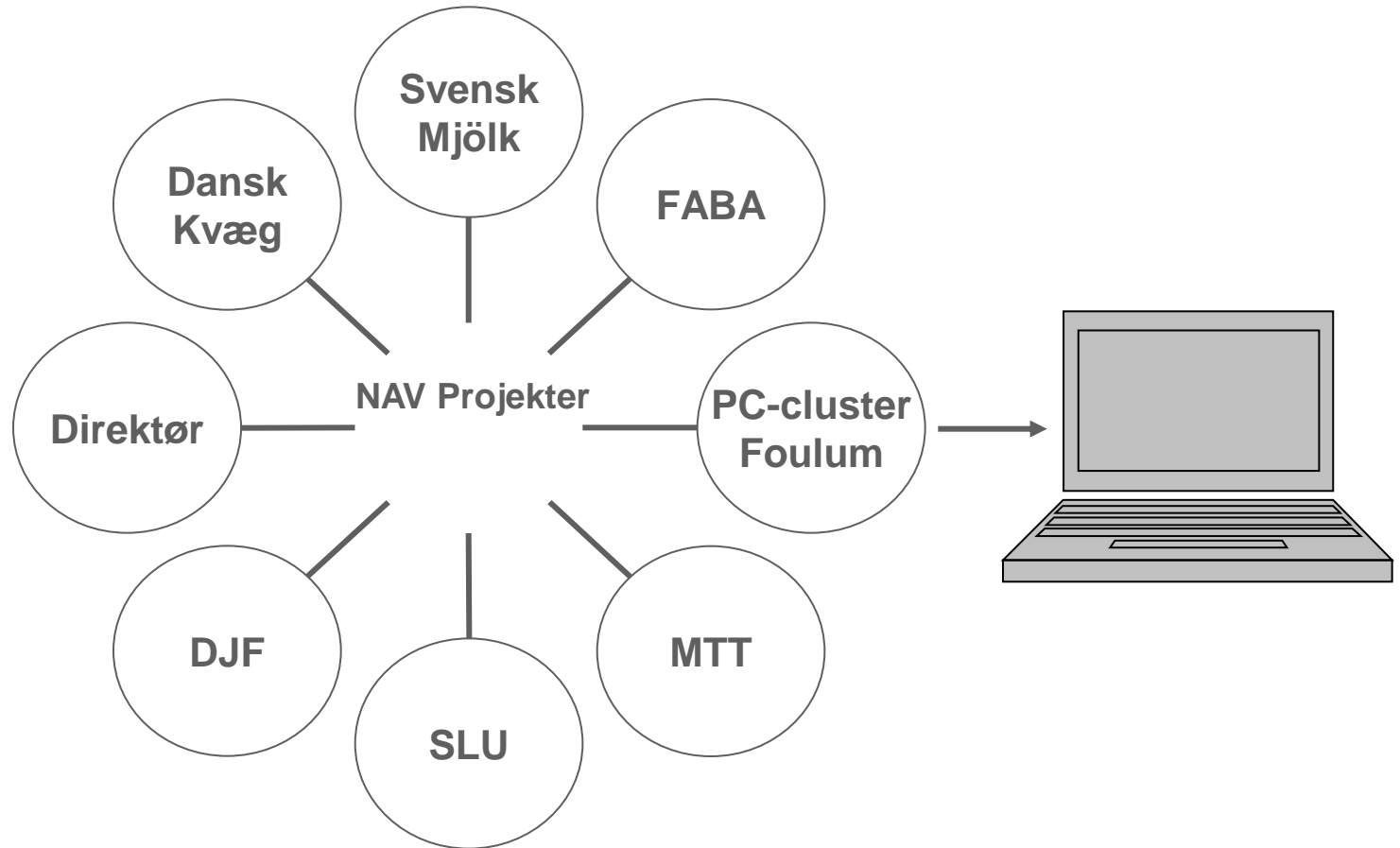
Svensk Mjök
Jan-Åke Eriksson
Viking Genetics
Hans Stålhammer

FABA
Jukka Pösö

NAV

NAV - Netværk

Samarbejde - Netværk

- Studiebesøg
- Fysiske møder
- Video link
- Email / telefon

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

NAV kontakt til kvægbrugere

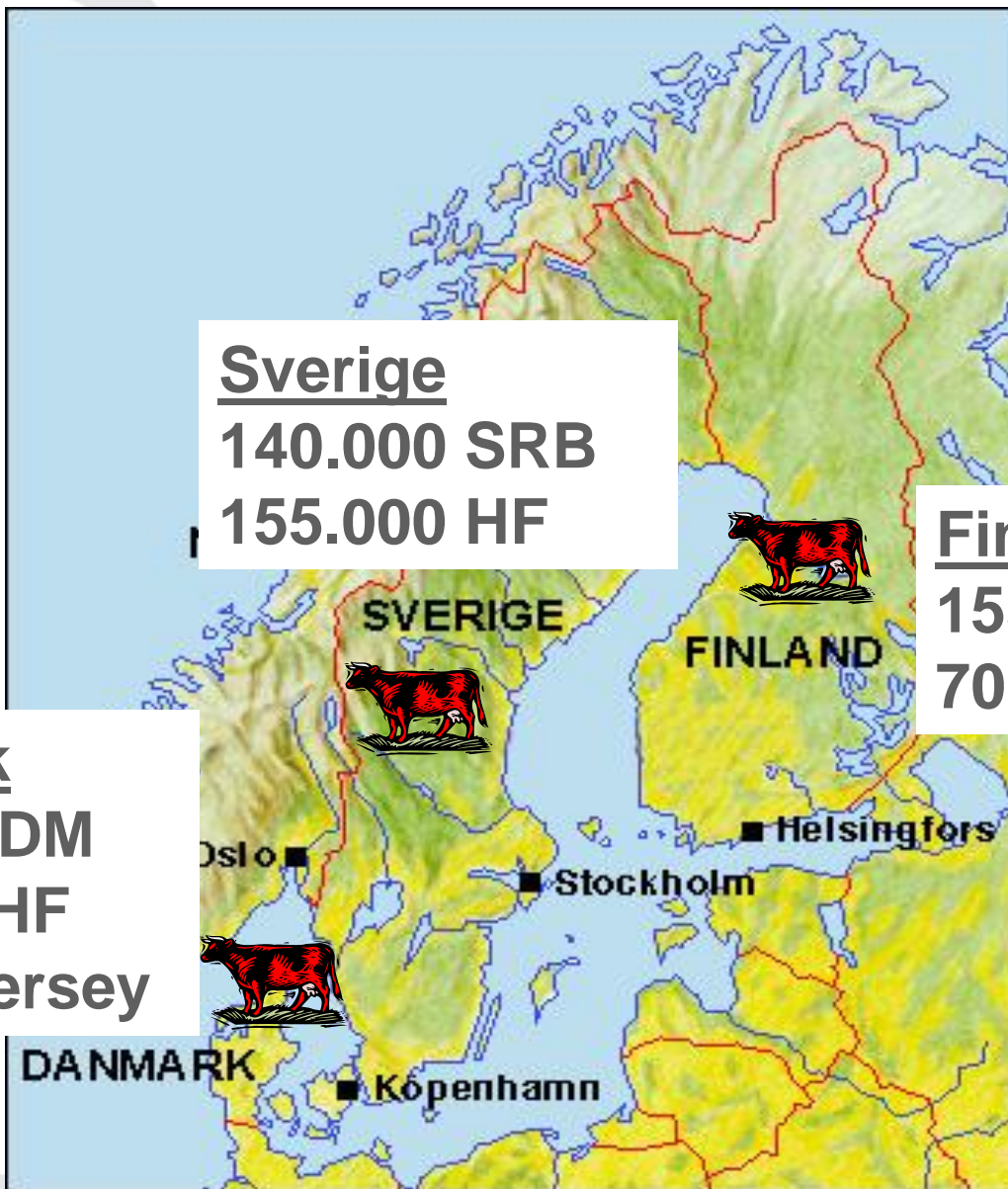
Workshops

- Alle større beslutninger behandles
- Information om væsentlige tiltag
- Deltagere nøglepersoner fra alle 3 lande i alt 50-70 personer
- Ca 2 pr år

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Sverige
140.000 SRB
155.000 HF

Finland
155.000 FAY
70.000 HF

Danmark
40.000 RDM
360.000 HF
60.000 Jersey

NAV

Nordisk Avlsværdivurdering - historie

- 2002 Etableret og udvikling påbegyndt
- 2005 Fælles base, spredning og delavlsmål, første avlsværdital publiceret – eksteriør, malketid, temperament og frugtbarhed
- 2006 Ydelse og mastitis
- 2007 Kælvning
- 2008 Andre sygdomme og NTM
- 2009 Vækst (kødproduktion)
- 2010 Holdbarhed

NAV

15 april 2005
Første store skridt
mod nordisk
avlsværdiurdering
for malkekvæg

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

© Elly Geverink

Før 2005 - avlsværdital kunne sammenlignes indenfor land

Danmark

Sverige

Finland

NAV

Nordisk Avlsværdi vurdereing • Nordic Cattle Genetic Evaluation

I dag - avlsværdital kan sammenlignes på tværs af Finland, Sverige og Danmark

NAV

Nordisk Avlsværdi vurdereing • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Før 2005 - Beregning af avlsværdital

National

- Editering af data
- Beregning af avlsværdital
- INTERBULL kontakt
- Publicering af avlsværdital og support
- Avlsmål

Nordisk

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

I dag - Beregning af avlsværdital

National

- Udtræk af data
- Publicering af avlsværdital og information

Nordisk (NAV)

- Editering af data
- Beregning af avlsværdital
- INTERBULL kontakt
- Del avlsmål
- NTM – overordnet avlsmål

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Beregning af avlsværdital i NAV

- Beslutninger fælles nordisk i stedet indenfor land :
  - Registrering
  - Metoder og modeller
  - Præsentation af avlsværdital
  - Del avlsmål og samlet avlsmål NTM

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Avlsværdivurdering

Data

Danmark

Sverige

Finland

NAV

NAV model

NAV- AV

Fælles rangering af dyr

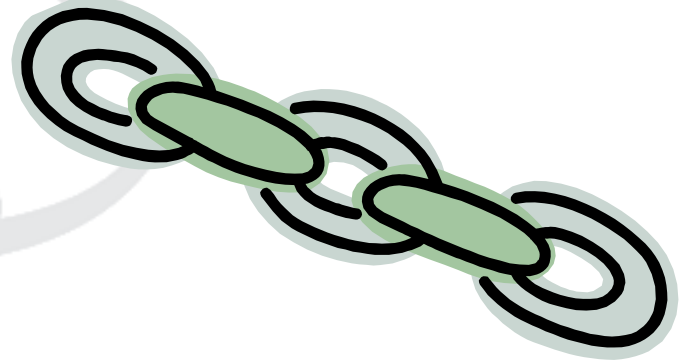
- Udtrykt på en rullende "ko base" – gns 100
- Udtrykt med en spredning på 10

NAV

”Avlskæden”

- **Registrering**
- **Dataopsamling**
- **Database i fællesskab**
- **Beregning af avlsværdital**
- **Præsentation af avlsværdital, avlsmål**
- **Information om avlsværdital**

NAV

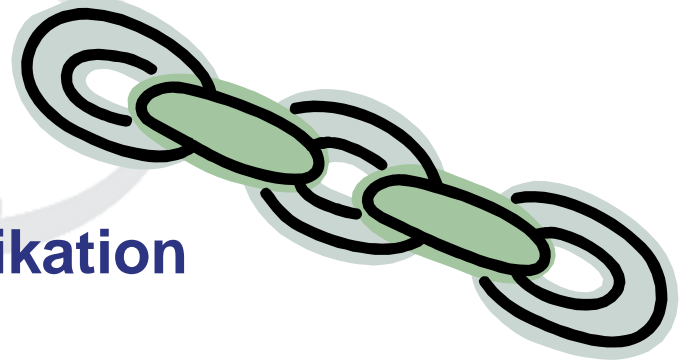

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

”Avlskæden”

- **Registrering**
  - Afstamning og entydig identifikation
  - Samme egenskab

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Registreringer

Målet er at registrere de samme egenskaber i alle 3 lande

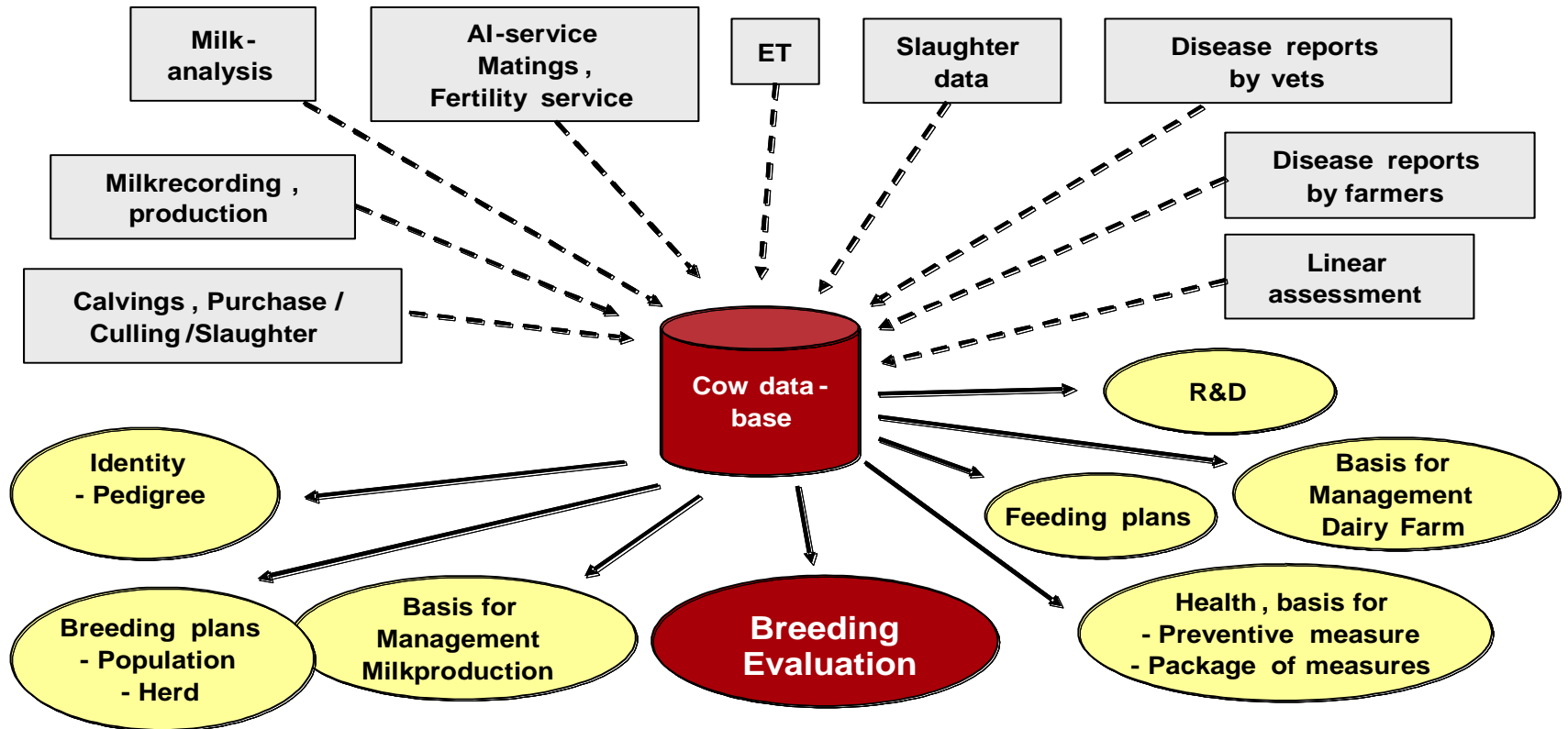
NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Cow database

Data flow in relation to the central data base

NAV

Harmonisering af registreringer

- **Eksteriør egenskaber**
  - Præcis de samme egenskaber bedømmes (Finland 4 nye, Danmark 1 ny)
  - Fælles manual
  - Nordisk classifiser workshop hvert andet år
  - Fælles fænotypiske eksteriørtal

NAV

Kropsegenskaber

	Sverige	Danmark	Finland
	Bedømt	Bedømt	Bedømt
Højde	X	X	X
Kropsdybde	X	X	X
Brystbredde	X	X	X
Malkepræg	X	X	X
Overlinie	X	X	Ny 2005
Krydsbredde	X	X	X
Krydsretning	X	X	X

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Lemmeegenskaber

	Sverige	Danmark	Finland
	Bedømt	Bedømt	Bedømt
Hasevinkel siden	X	X	X
Hasevinkel, bagfra	X	X	X
Hasekvalitet	X	X	Ny 2005
Knoglebygning	X	X	Ny 2005
Klovhældning	X	X	X

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Malkeorganer

	Sverige	Danmark	Finland
Foryvertilhæftning	X	X	X
Bagyverhøjde	X	X	X
Bagyverbredde	X	X	X
Yverbånd	X	X	X
Yverdybde	X	X	X
Pattelængde	X	X	X
Pattetykkelse	X	X	Ny 2005
Patteplacering (for)	X	X	X
Patteplacering (bag)	X	X	X
Yverbalance	X	Ny 2005	X

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Harmonisering af registreringer

**Kælvningsforløb
(Sverige ændrer til 4
klasser i løbet af
2011/12)**

NAV

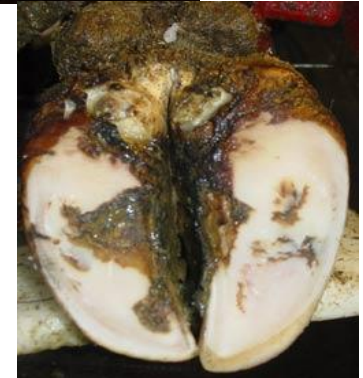
Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Registreringer af klovbeskæerer

Hovedkategorier som 0/1/2:

- Digital Dermatitis – klöveksem
Dermatitis
- Balleforrådnelse – klövröta
Heel Horn Erosion
- Såleblødning – Sulblödning
Sole Hemorrhage
- Såleknusning – klövsulesår
Sole Ulcer

NAV

Antal klovbeskæringer

	I alt
Sverige 2009	250.231
Finland 2009	33.987
Danmark 2010	205.000

Andel af køer i de 3 lande:

- Sverige 25%
- Finland 24%
- Danmark 51%

NAV

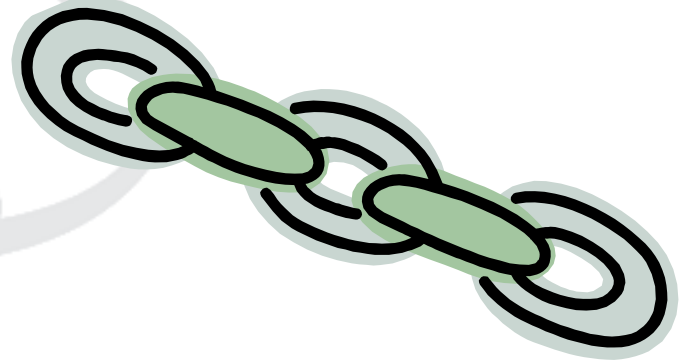
Antal klovbeskæringer

	I alt
Sverige 2009	250.231
Finland 2009	33.987
Danmark 2010	205.000

- Totalt ca. 1.400.000 klovbeskæringer i Sverige
- Totalt ca 300.000 klovbeskæringer i Finland
- Total ca 130.000 klovbeskæringer siden 1. april

”Avlskæden”

- Registrering
- **Dataopsamling**
- Database i fællesskab
- Beregning af avlsværdital
- Præsentation af avlsværdital, avlsmål
- Information om avlsværdital

NAV

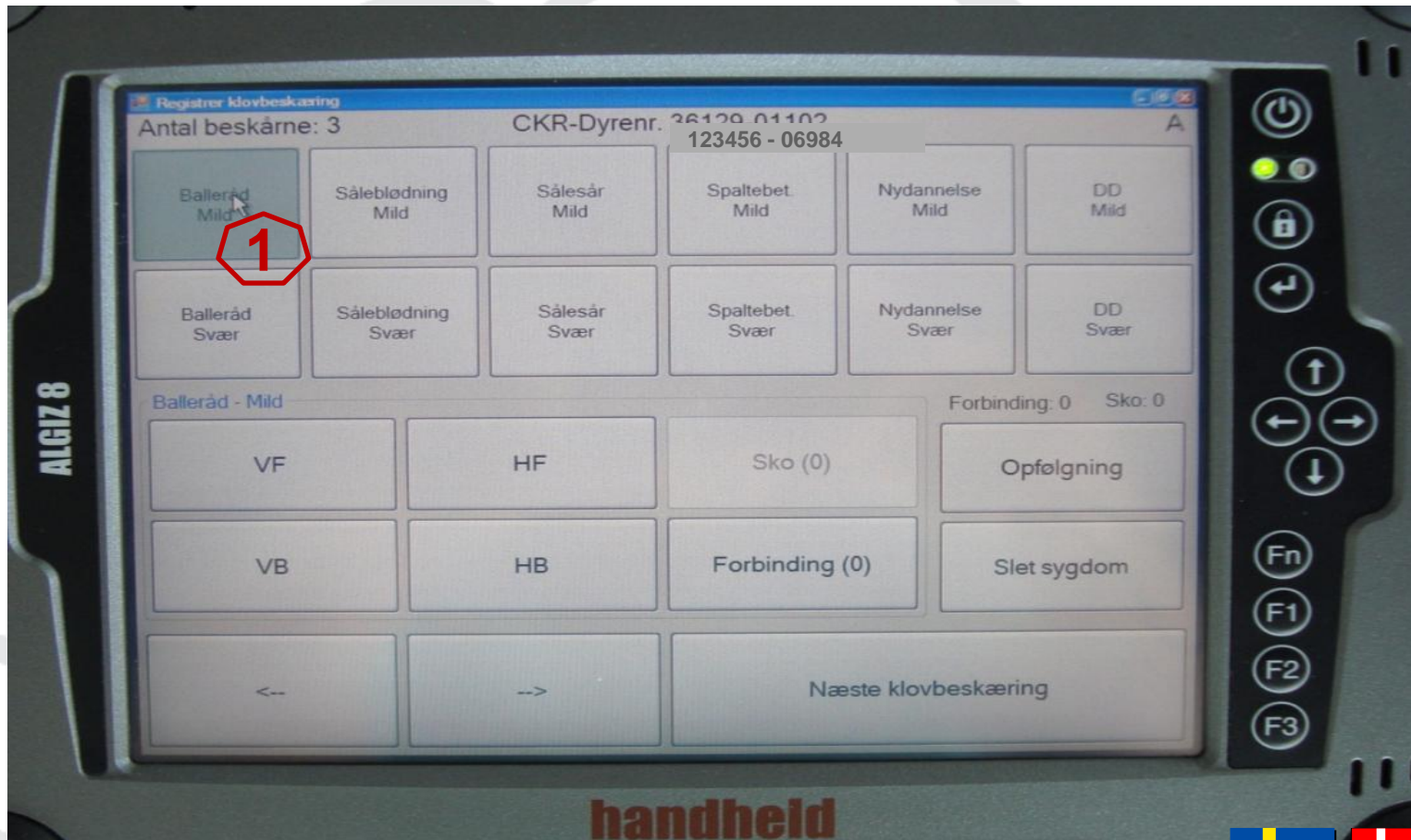

Nordic Cattle Genetic Evaluation

Klovregistrering - en klovsygdhed og sværhedsgrad kan blive registreret ved et tryk

NAV

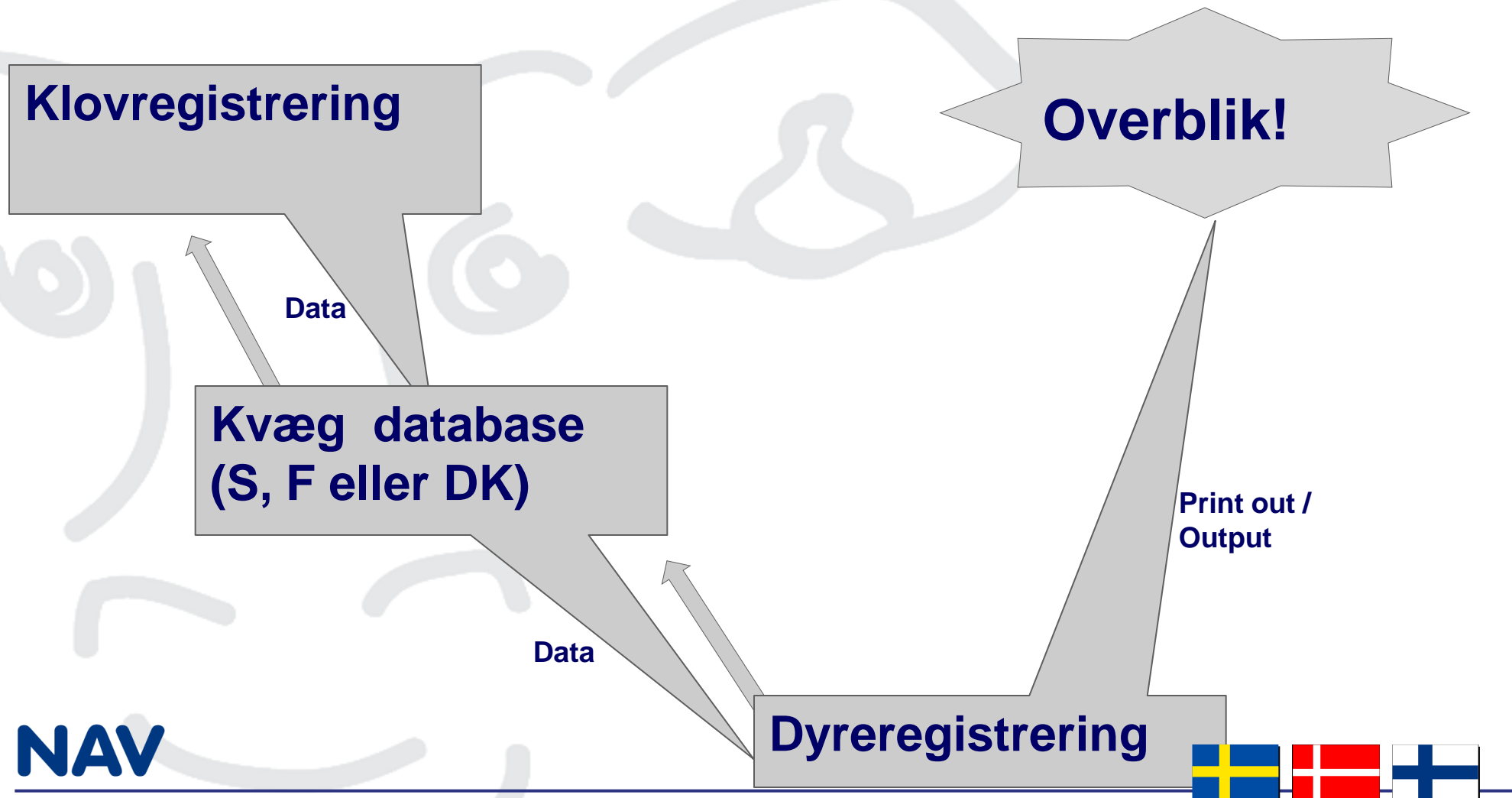

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Nordic Cattle Genetic Evaluation

Registerering i de 3 lande i nær fremtid?

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

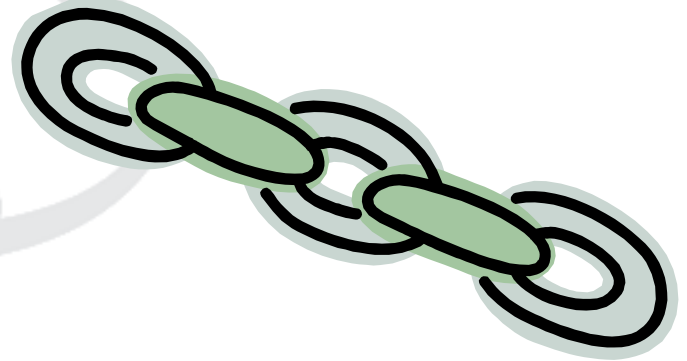

Nordic Cattle Genetic Evaluation

”Avlskæden”

- Registrering
- Dataopsamling
- **Database i fællesskab**
- Beregning af avlsværdital
- Præsentation af avlsværdital, avlsmål
- Information om avlsværdital

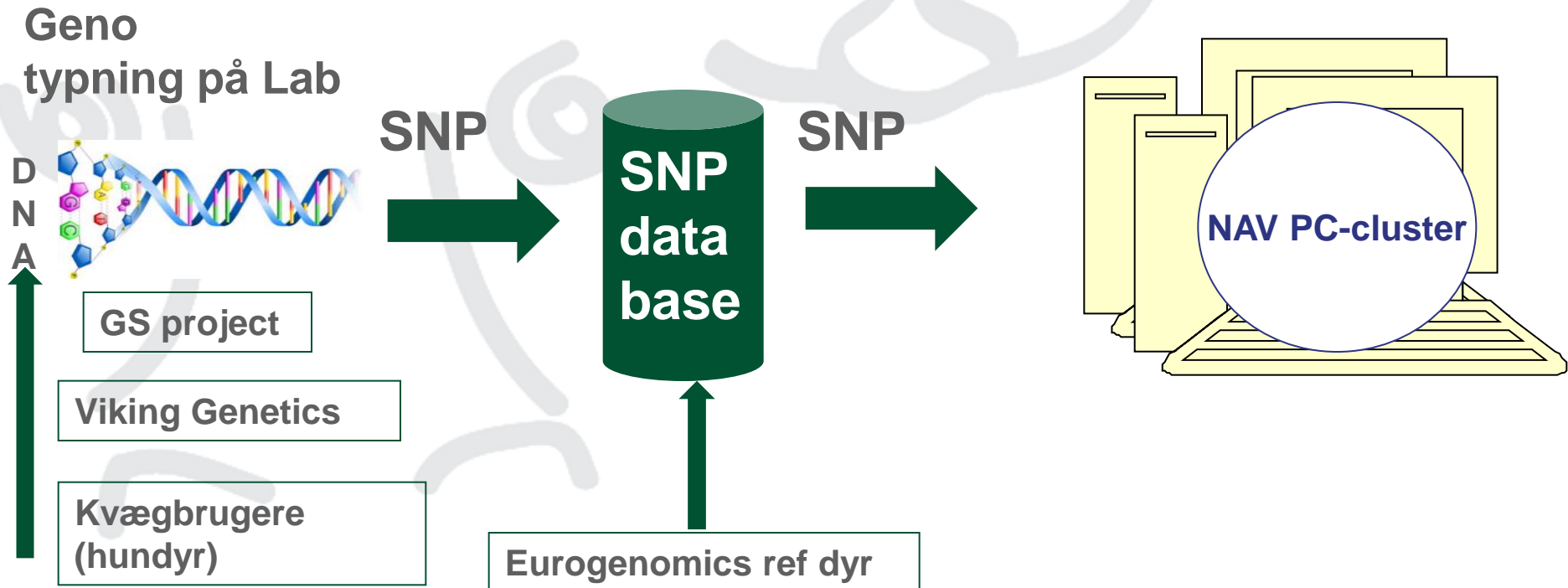

NAV

Nordisk Avlsværdis Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Fælles – NAV SNP Data base

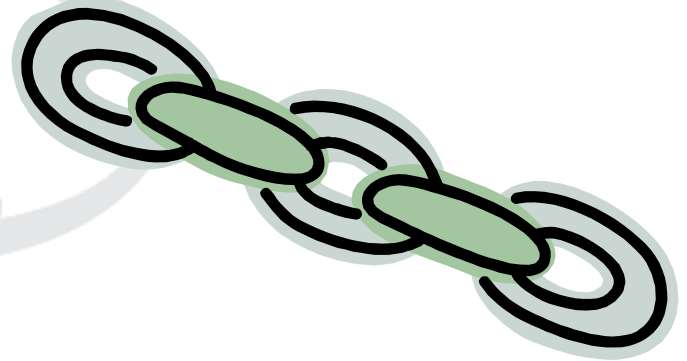
NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

”Avlskæden”

- Registrering
- Dataopsamling
- Database i fællesskab
- **Beregning af avlsværdital**
- Præsentation af avlsværdital, avlsmål
- Information om avlsværdital

NAV

Nordisk Avlsværdis Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Avlsværdivurdering

Data

Danmark

Sverige

Finland

NAV

NAV model

NAV- AV

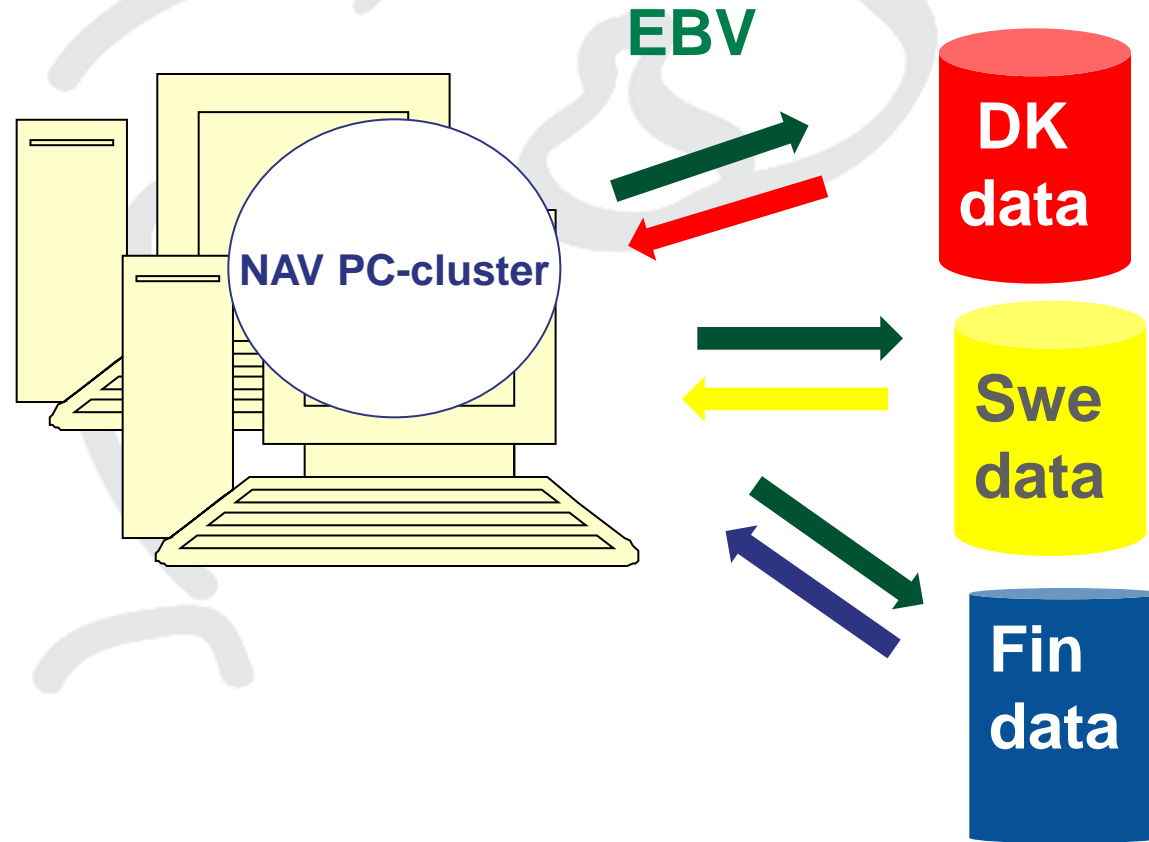
Fælles rangering af dyr

- Udtrykt på en rullende "ko base" – gns 100
- Udtrykt med en spredning på 10

NAV

Flow fra fænotyper til avlsværdital

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Avlsværdivurdering i 3 racegrupper

- Holstein evaluering : Dansk Holstein, Dansk Rød Holstein, Svensk Holstein, Finsk Holstein.

Evaluering for røde racer fra: RDM, SRB, Finsk Ayrshire

Jersey evaluering : Dansk Jersey og Svenske Jersey

NAV

4 årlige beregninger af avlsværdital

- 2. februar
- 2. maj
- 9. august (sammen med Interbull)
- 2. november

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Nordisk Avlsværdivurdering - historie

- 2002 Etableret og udvikling påbegyndt
- 2005 Fælles base, spredning og delavlsmål, første avlsværdital publiceret – eksteriør, malketid, temperament og frugtbarhed
- 2006 Ydelse og mastitis
- 2007 Kælvning
- 2008 Andre sygdomme og NTM
- 2009 Vækst (kødproduktion)
- 2010 Holdbarhed

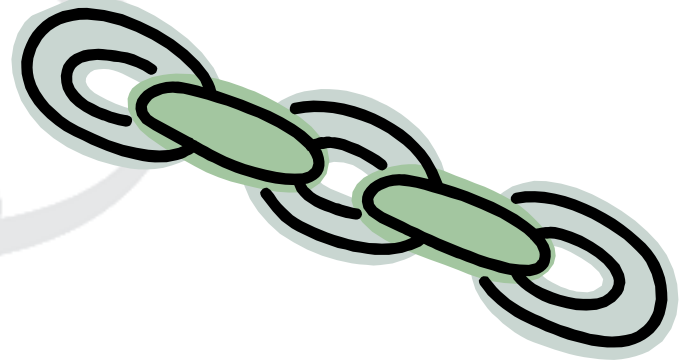

NAV

”Avlskæden”

- Registrering
- Dataopsamling
- Database i fællesskab
- Beregning af avlsværdital
- **Præsentation af avlsværdital, avlsmål**
- Information om avlsværdital

NAV

Nordisk Avlsværdis Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Peterslund – før 2005

Danske, finske og svenske avlsværdital var ikke sammenlignelige:

- Information fra forskellige døtre
- Delavlsmål for ydelse forskelligt
- Forskel i avlsmæssig niveau
- Forskelle i spredning

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Peterslund – nu

Et nordisk avlsværdital:

- Information fra alle døtre i de 3 lande
- Fælles delavlsmål for ydelse
- Udtrykt til et avlsmæssigt niveau
- Samme spredning

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Præsentation af avlsværdital

- Ændring april/maj 2005 for alle egenskaber der blev:
  - beregnet fællesnordisk
  - forsat blev beregnet nationalt

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Præsentation af avlsværdital

	Før 2005		I dag	
	Base	Spredning	Base	Spredning
Sverige	100	7		
Finland	100	10	100	10
Danmark	100	5		
Danmark ekst.	0	1		

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Spredning

- Udtryk for variationen omkring et gennemsnit
- Spredning 5
  - 67% af dyrene har værdier mellem 95 og 105
- Spredning 10
  - 67% af dyrene har værdier mellem 90 og 110

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Ændring af spredning Egenskaber uden genetisk udvikling

Tyre	National	NAV
Finland	120	120
Sverige	110	120
Danmark	110	120

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Nordisk Avlsværdivurdering

Genetisk base

Før 2005

	Tyre	Køer	I dag
Danmark	Tyre base	Ko base	
Sverige	Ko base	Ko base	Ko base
Finland	Tyre base	Tyre base	

NAV

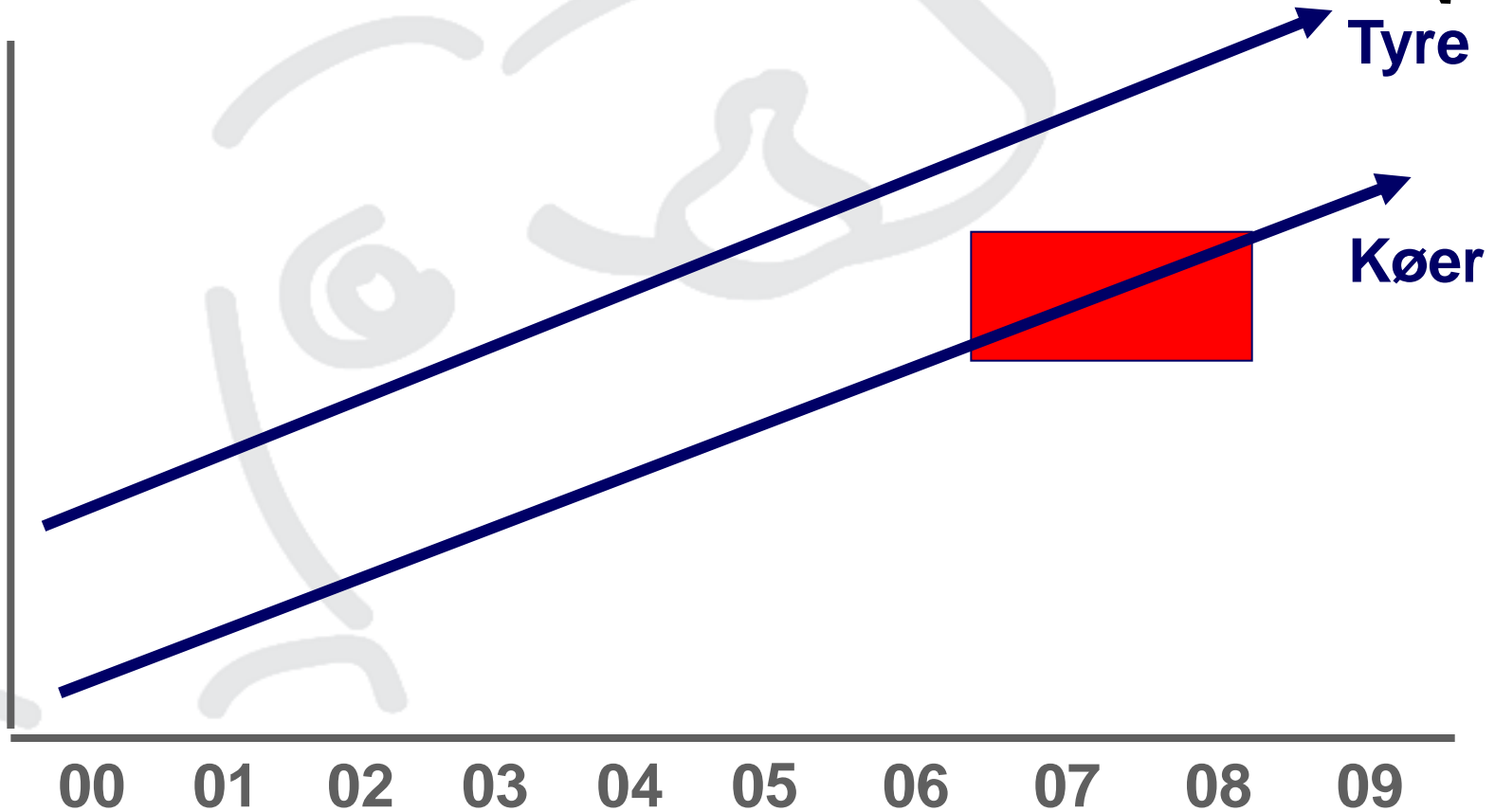

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Nordisk Avlsværdivurdering

NAV – genetisk base

EBV

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Dyr fra alle lande indgår i den genetiske base

- Base dyr 02.02.2006 - 02.02.2008
  - Finske køer
  - Svenske køer
  - Danske køer
- Avlsværdital indenfor land ændrede ved starten niveau pga. genetiske forskelle mellem lande

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Ændringer i avlsværdital NAV base og spredning

Ændring i spredning og basedefinition gav store ændringer der skulle forklares til brugerne f.eks.

Dansk Holstein tyr med Protein-indeks på 110 på dansk skala fik 126 på NAV skala alene pga. ændringer i basedefinition

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Ny base og spredning

- Avlsværdital kunne bruges som hidtil:
  - Rangering af dyre uændret
  - F.eks skulle danske kvægbrugere stille dobbelt så store krav til dyrets overlegenhed i indekseheder, som de var vant til

Overgangen gik rigtig fint – blev vel modtaget

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Peterslund, SRB

**Peterslund døtre
malker i både Sverige,
Finland og Danmark**

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Avlsværdital kan sammenlignes på tværs af Danmark, Finland og Sverige

Peterslund

Antal døtre

Danmark

1.000

Sverige

30.000

Finland

9.000

Ydelsesindeks

106

Yversundhed

107

NTM

+17

NAV

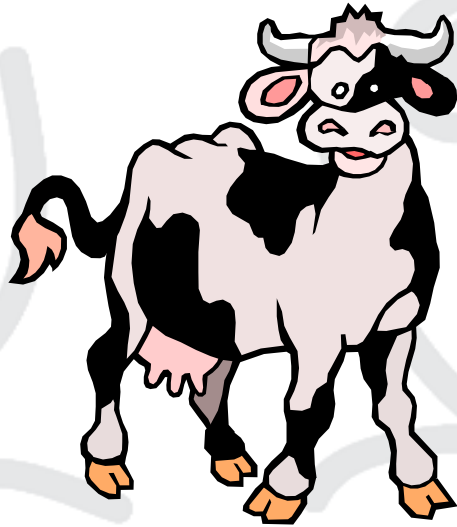
Nordisk Avlsværdi Vurdering

9

Nordic Cattle Genetic Evaluation

Delavlsmål og Avlsmål

Opnå størst mulig fremgang

+

NAV

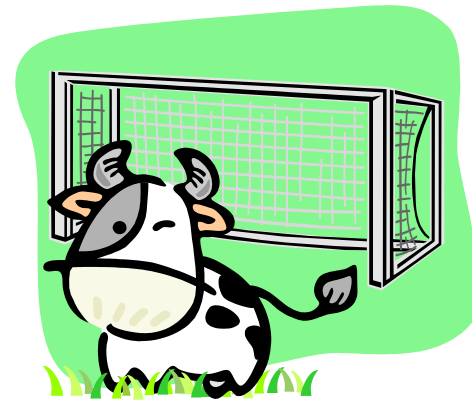
Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Delavlsmål

- Egenskaber indenfor samme gruppe

Eksempler avlsværdital for delavlsmål:

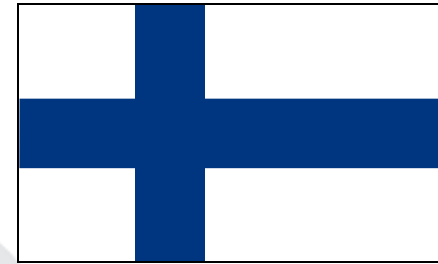
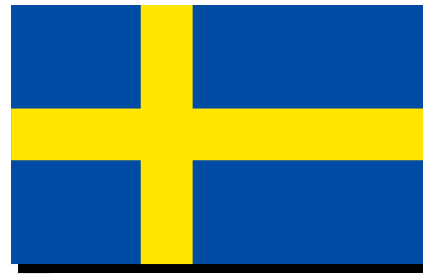
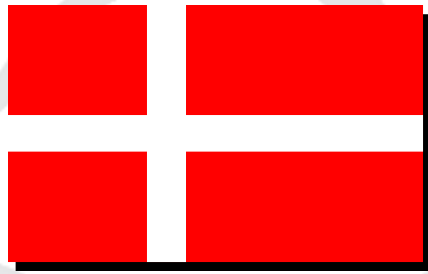
- Ydelsesindekset sammenvæjning af Mælk-, Fedt- og Proteinindekset
- Malkeorganer – 9 lineære egenskaber vedr. yver

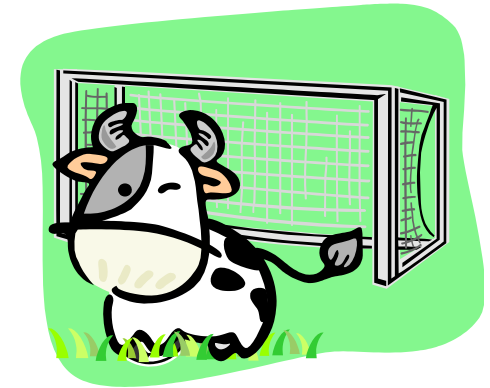
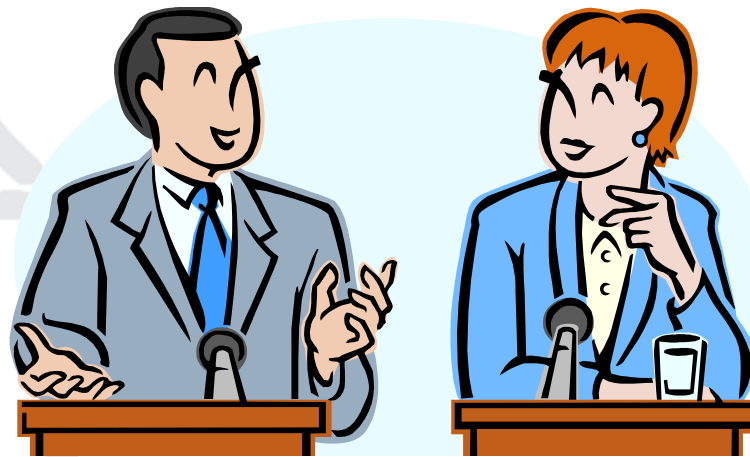
NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Fælles nordisk avlsmål – en positiv debat førte til NTM

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Proces – fælles nordisk avlsmål

Økonomisk basis 2007

+

Forventninger til fremtiden – egenskaber med større/mindre værdi om 5-10 år

=

Fælles nordisk avlsmål

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Økonomiske grundlag – gennemgang af alle egenskaber

- **Ydelse: Mælk, Protein og Fedt production**
- **Kødproduktion: Net daglig tilvækst, EUROP form score**
- **Kælvnings egenskaber: Kalvens livskraft og kælvningsforløb**
- **Frugbarhed: Periode Kælvning til 1st AI, 1st to sidste, Antal AI's**
- **Yversundhed: Frekvens af mastitis og SCC**
- **Andre sundhedsegensk.: Metabolsk, Lemmer&Klove, reproduktions sygdomme**
- **Holdbarhed**
- **Eksteriør: Krop, Lemmer&Klove, Malkeorganer**

• **NAV** Maltetid, Temperament

Proces – fælles Nordisk avlsmål

Økonomisk basis 2007

Bedst mulige estimer for den daværende økonomiske situation i Finland, Sverige og Danmark

Vi fandt meget små landeforskelle

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Proces – fælles Nordisk avlsmål

Forventninger til fremtiden – egenskaber med større/mindre værdi om 5-10 år

- Som at kigge i en krystalkugle
- Signaler om økonomi, dyrevelfærd, fremtidig regler for at holde kvæg, etisk vinkel osv.

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Proces – fælles nordisk avlsmål

Fælles nordisk avlsmål

- Endelig beslutninger taget på en workshop med repræsentanter for alle Nordisk Avlsorganisationer
- Resultat - NTM-indeks tæt på de teoretiske anbefalinger

NAV

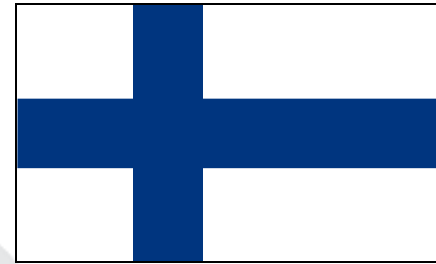
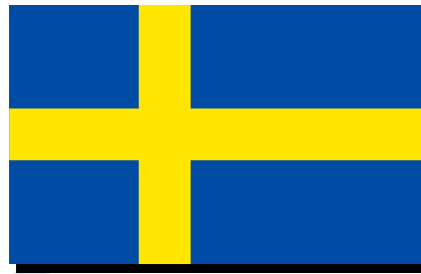
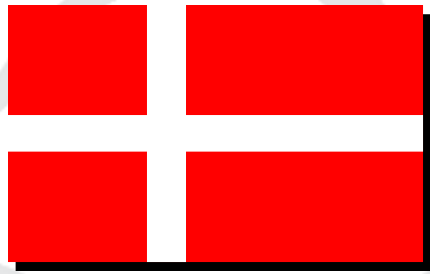
Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

RDC

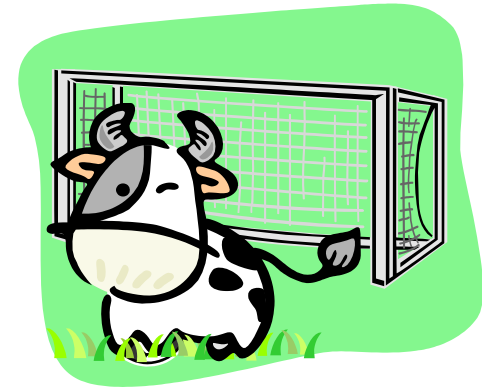
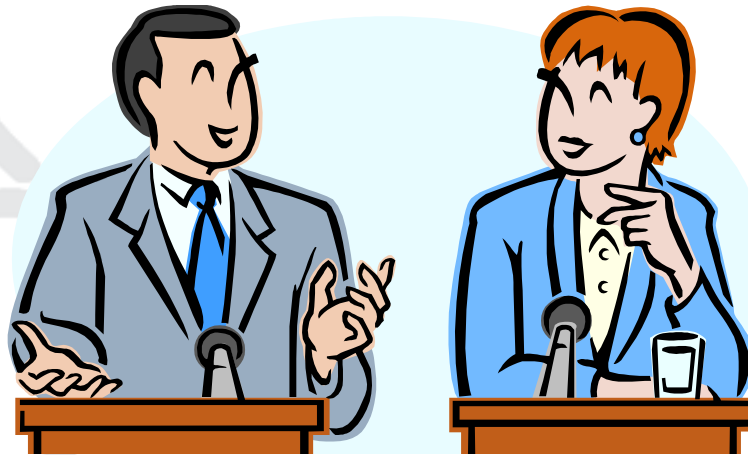
Egenskab	Korrelation med NTM
Ydelse	0,67
Vækst	0,10
Frugtbarhed	0,16
Fødsel	0,21
Kælvning	0,20
Yversundhed	0,30
Øvrige sygdomme	0,22
Krop	0,10
Lemmer	0,14
Malkeorganer	0,34
Malketid	0,21
Temperament	0,18
Holdbarhed	0,40

NAV

Fælles nordisk avlsmål – en positiv debat førte til NTM

NAV

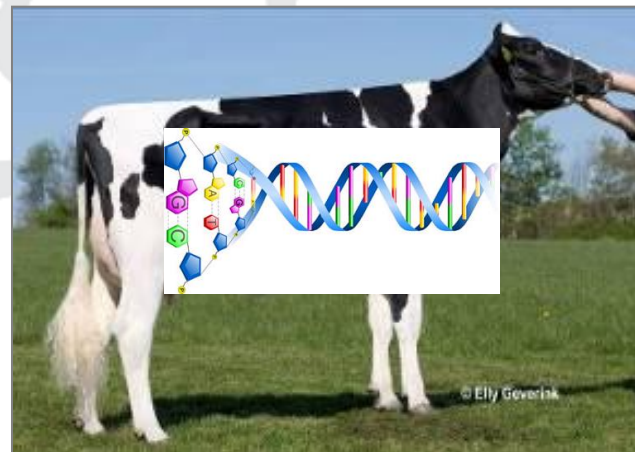
Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Genomisk selektion - et kvantespring

I dag er fremgangen ca. 150 kr./ko/år – det er muligt at øge den genetiske fremgang med 50-100%

Registreringer
Avlsværdital

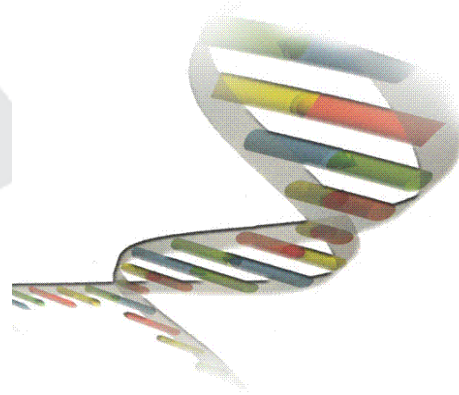
30 kromosomer
3.000.000.000 baser
50.000 (50K) baser kendte
Direkte Genomiske avlsværdital
(uofficielle i dag)

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Med en ny teknologi kan vi "læse" 50.000 DNA markører

Siden januar 2008

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Information fra tyre med kendte avlsværdier og deres markører anvendes til at finde sammenhænge og skabe en "DNA-ordbog"

SNP'er

**Kendte
avlsværdier**

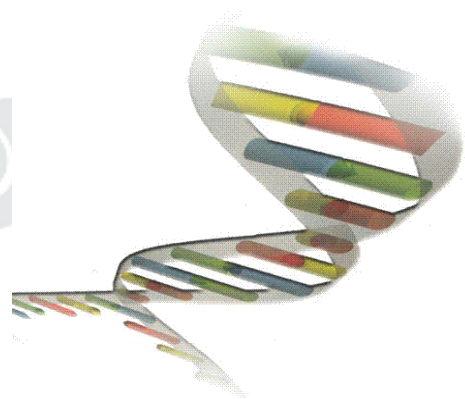
NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

DNA fra uafprøvede ungtyre kan blive læst og oversat ved hjælp af DNA-ordbogen til genomiske avlsværdier

DNA fra unge dyr

Genomiske Avlsværdier

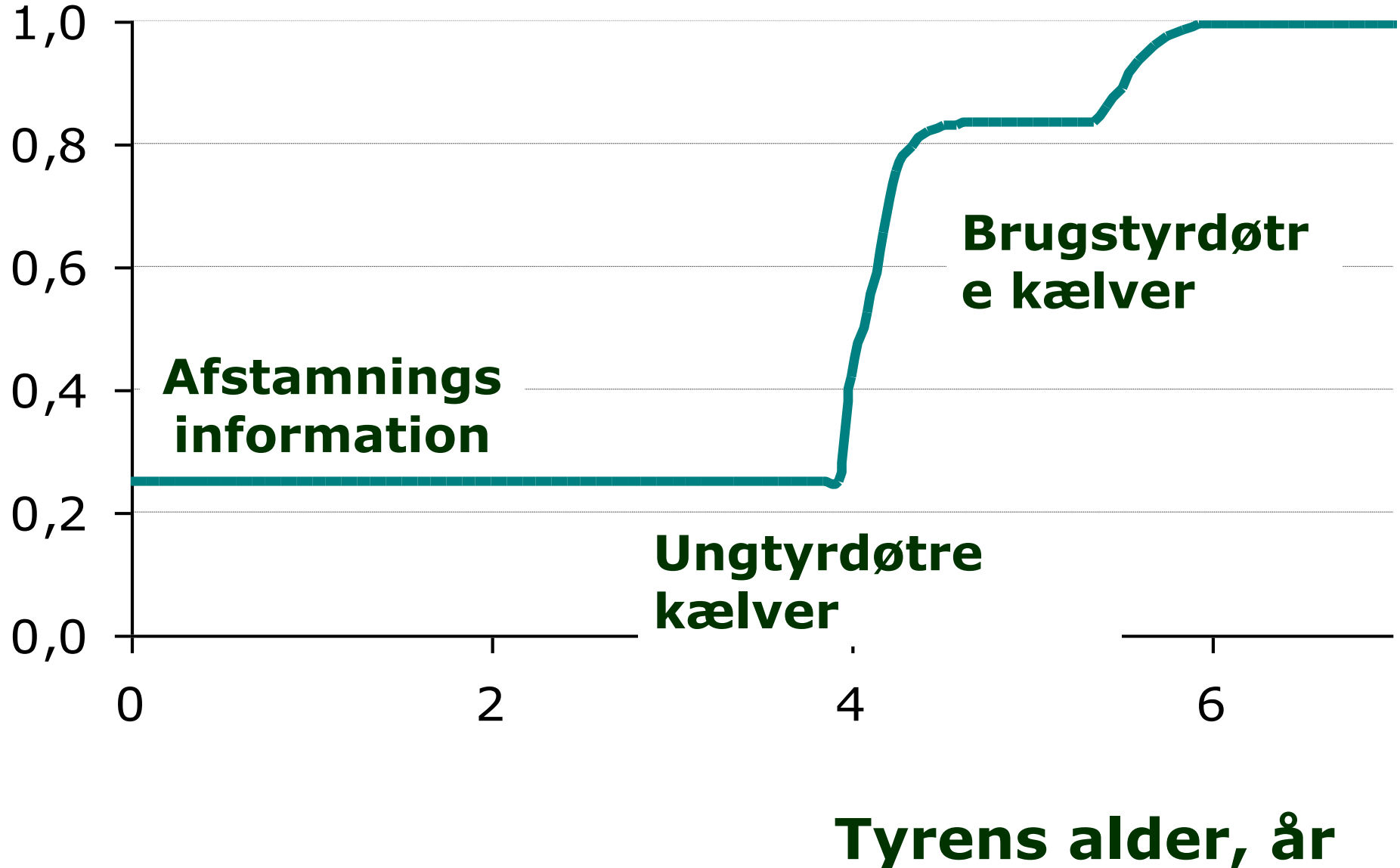
NAV

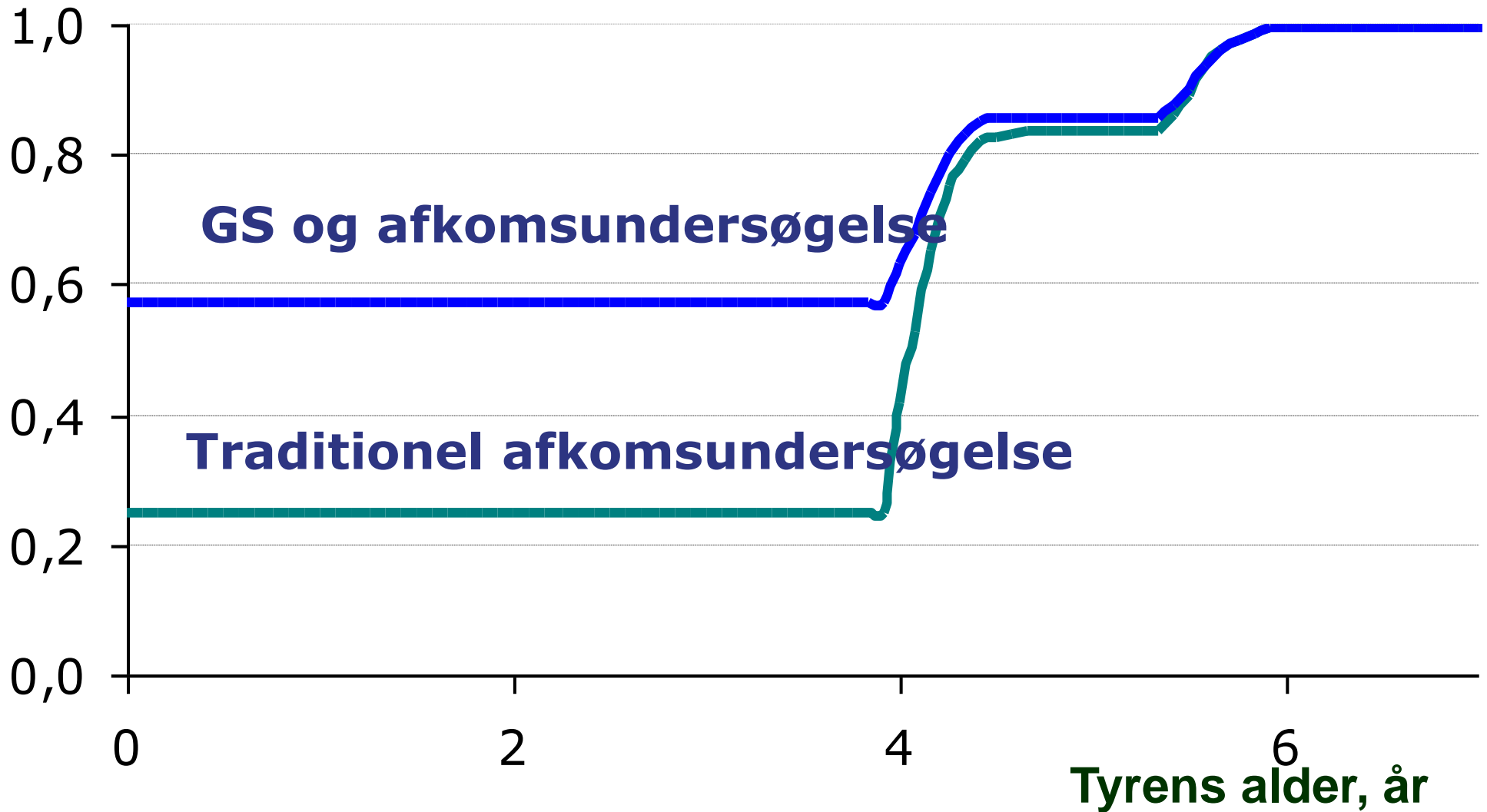
Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Sikkerhed NTM

Traditionel afkomsundersøgelse

Sikkerhed NTM

Information fra tyre med kendte avlsværdier og deres markører anvendes til at finde sammenhænge og skabe en "DNA-ordbog"

Høj kvalitet af registreringer vedr. sundhed og funktionalitet gør, at Norden kan skrive kapitler, ingen andre kan

SNP'er

Kendte avlsværdier

NAV

Information fra tyre med kendte avlsværdier og deres markører anvendes til at finde sammenhænge og skabe en "DNA-ordbog"

Kvaliteten af ordbogen afhænger af antallet af referencetyre

SNP'er

Kendte avlsværdier

NAV

Udveksling af referencetyre

Eurogenomics – FRA, HOL, DEU, Viking Genetics

- I alt 18.000 Holstein reference tyre
- +11% sikkerhed (+12.000 ekstra tyre)

GENO+Viking

- I alt 7.000 RDC reference tyre
- +? % Sikkerhed (+3.000 NRF tyre)

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Sikkerhed genomisk avlsværdi

	Ekstra udover afstam.	I alt inkl afstamning	Reference gruppe
HOL	20-30%	Ca 50-60%	18000
RDC	10-20%	Ca 40-50%	4000 (7000)
Jersey	5-10%	Ca 35-40%	1200

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Status og udvikling for genomisk selektion

- NAV beregner uofficielle genomiske avlsværdital rutinemæssigt for Holstein, Jersey og RDC (Genvik plus tyre)
- Blendning af genomisk information + fænotypisk information (information fra feltdata) – mål officielle avlsværdital maj 2011

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Fremtidig klovindeks - Egenskaber

Fokus på:

- Dermatitis
- Balleforrådnelse
- Såleblødning
- Sålesår
- *Proptrækker klove*
- *Øvrige (Hul væg/Byld i hvid linie, nydannelse, NAV digital vorte)*

Alle egenskaber
opdeles pr laktation -
1, 2 og 3 laktation

Datakvalitet

- Nødvendigt med editering for at sikre, at vi anvender data fra besætninger med komplette registreringer
  - Ikke data fra besætninger hvor der kun registreres køer med klovlidelse
  - Ikke data fra besætninger hvor den enkelte klovlidelser reelt ikke registreres

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Arvbarheder (Svenske data)

- Dermatitis – 4-5%
- Balleforrådnelse – 6-8%
- Såle blødning – 4-5%
- Sålsår – 2-3%

Arvbarheden lidt større end for mastitis

*Selv om arvbarheden ikke er så høj kan man
sagtens lave et effektivt avlsarbejde*

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Udvalgte tyre (>500 beskæringer på afkom)

Tyr	% (s.sår+s.blød+b.forråd+dd)
V Curtis	34,7
V Elo	38,1
V GroovyBL	40,8
V Exces	42,7
V Gottorp	44,2
V Bojer	50,9
VAR Elvis	51,0
VAR Camaro	63,3

**Bemærk
stor forskel
mellem
tyre!**

Avlsmæssige sammenhænge

Genetiske korrelationer (Svenske data)

- >80% over laktationer inden for egenskaber dvs næsten samme egenskab udtrykkes i de forskellige laktationer
- Dermatitis – Balleforrådnelse > 60 %
- Såle blødning – Sålesår > 60%

Planer for avlsværdiurdering

- Beregne et avlsværdital for hver klovsygd
- Sammenveje de 7 avlsværdital vedr. klove til et samlet indeks for klovsundhed
- Inkorporere avlsværditallet for klovsundhed i NTM
- Rutineevaluering startes forår 2011
- Data fra alle tre lande vil indgå

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Opsummering

Hvad er ændret fra 2004 til i dag?

- Spredning og gennemsnit på alle avlsværdital for malkekvæg (2005)
- Beregning af alle avlsværdital nu udfra alle registreringer i de 3 lande (gradvist fra 2005 til 2010)
- Delavlsmål fællesnordisk for alle egenskabsgrupper (gradvist fra 2005 til 2010)
- NTM (total økonomisk indeks i 2008)

NAV

Avlsværdital kan sammenlignes mellem Sverige, Finland og Danmark

NAV

Nordisk Avlsværdi vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Hvad sker der med avlsværdital i 2011?

- Forbedret malketid (flow data)
- Klovsundhed
- Forbedret ydelse
- Blendede genomiske avlsværdital
- Klovsundhed i NTM

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Andre tiltag i 2011?

- SNP database
- Fælles registreringsprogram til eksteriør
- Fælles klovregistrering
- En række andre tiltag

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

NAVs fremtid

Anvende ressourcerne effektivitet:

- Endnu tættere samarbejde i Norden (Finland, Sverige og Danmark)
- Indlede tættere samarbejde med andre europæiske lande (Eurogenomics – Frankrig, Tyskland, Holland)

?

Norge

NAV

NAVs fremtid

Udfordringerne skal ses i lyset af udsigt til skærpet konkurrence fra Nordamerika, hvor medicinal firmaer (Pfizer og Merial) går ind på markedet vedr. genomiske test og måske data registrering/managementprogrammer

Kan true landmandsejede organisationer også i Europa

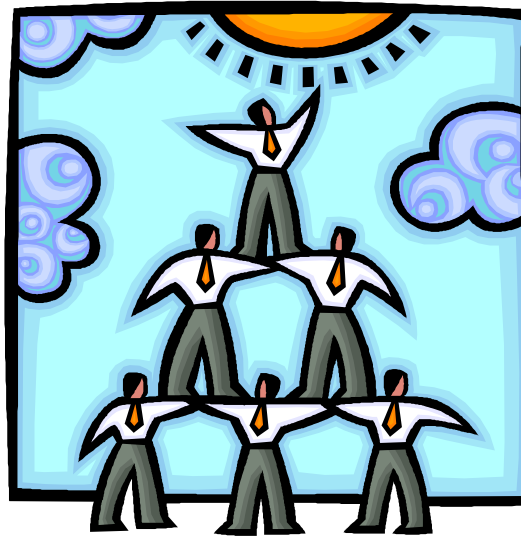
NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

NAVs fremtid

- Endnu tættere samarbejde i Norden (Finland, Sverige og Danmark)

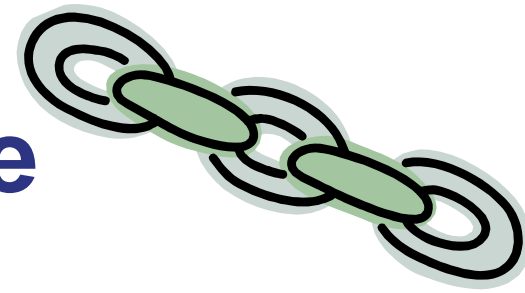
NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Tættere samarbejde på flere områder i "avluskæden"

- Registrering – 100% ens for alle nye og gamle egenskaber
  - Klovbeskæredata – 100% ens definition af klovsygdomme
  - Eksteriør – fælles manual
  - Kælvningsforløb – Sverige ændrer til 4 klasser
  - Xxx

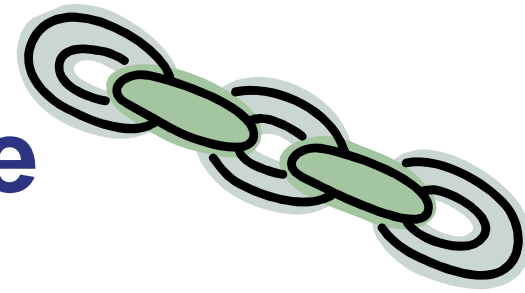
Fællesskab effektivt og giver bedre avlsværdital

NAV

Nordisk Avlsværdis Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Tættere samarbejde på flere områder i "avlskæden"

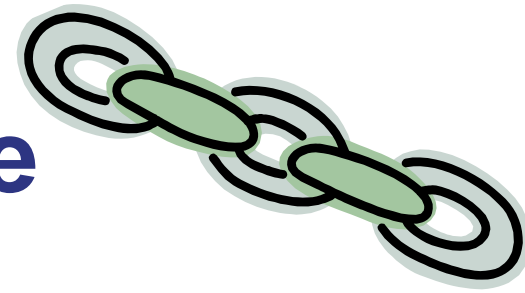
- Dataopsamling – gøres via fælles løsninger
  - Håndterminal program til opsamling eksteriørdata (Finland)
  - Program til registrering af klovddata (Danmark)
  - Xxx

Fællesskab effektivt og giver bedre avlsværdital

NAV

Tættere samarbejde på flere områder i ”avluskæden”

- Fælles SNP database
- Kvæg database i fællesskab – billigere drift og udvikling?
  - Flere køer til at betale udvikling – der er muligheder

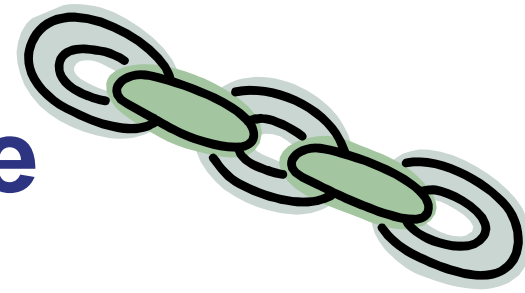
Fællesskab effektivt og giver bedre avlsværdital

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Tættere samarbejde på flere områder i ”avluskæden”

- **Beregning af avlsværdital**
  - Genomiske avlsværdier snart officielle
  - Nye egenskaber – klovddata, data fra robotter mv.

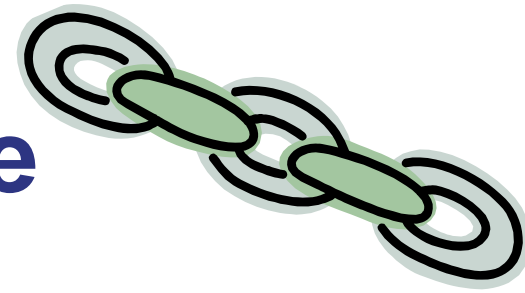
Et succesfuldt samarbejde vil forsætte og blive videreudviklet

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Tættere samarbejde på flere områder i "avluskæden"

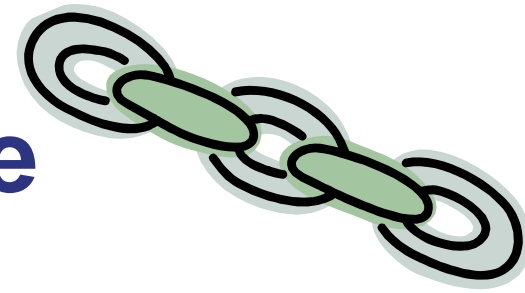
- Information om avlsværdital – mere fælles?
  - Internet information, artikler, søgemaskiner med avlsværdital mv

Fællesskab effektivt - samme informationer til alle kvægbrugere uanset geografisk placering – blot skal sprogforskelle håndteres

NAV

Tættere samarbejde på flere områder i "avlskæden"

Organisation – netværk versus egentlig organisation

- NAV strategidrøftelse i efteråret 2011

Sammenslutning med flere lande

- NAV er altid åben overfor at se på samarbejdsmuligheder
- Ens data og helhjertet indstilling til samarbejde er en forudsætning dvs. acceptere at beslutninger træffes fælles og ikke suverænt af det enkelte land/organisation

NAV

De røde racers fremtid?

I dag:

- Forskelle i registrering for flere egenskaber
- Forskellig definition af egenskab og model i avlsværdiurderingen
- To forskellige avlsmål NAV (SRB/RDM/FAY) versus NRF

Har de røde racer råd til disse forskelle i en fremtidig konkurrence med Holstein eller kræver det større effektivitet i avlskæden?

NAV

Genetisk niveau røde racer – tyre født efter 2004 – Interbull på NAV skala

	Ydelse	Malkeorg.	Mastitis	Frugtb.	NTM
Norge	96,5	93,6	99,9	104,5	-3,9
Finland	102,5	102,0	99,7	99,6	2,8
Sverige	103,2	101,8	99,6	101,6	4,3
Danmark	103,9	104,9	100,6	100,4	4,3

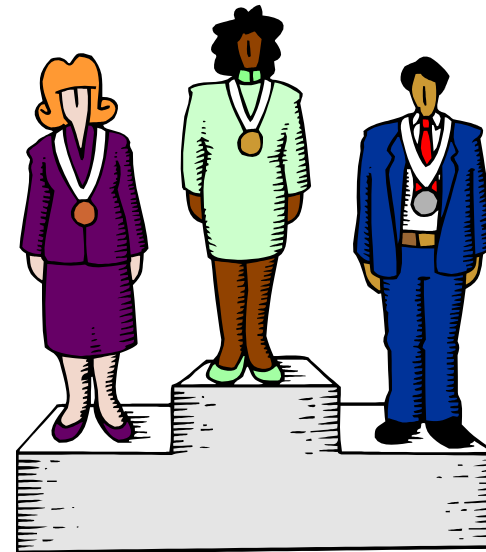
NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Interbull rangering

- Hørt fra Geno – NRF rangerer forkert i Interbull evaluering
- Hvad er årsagen??

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

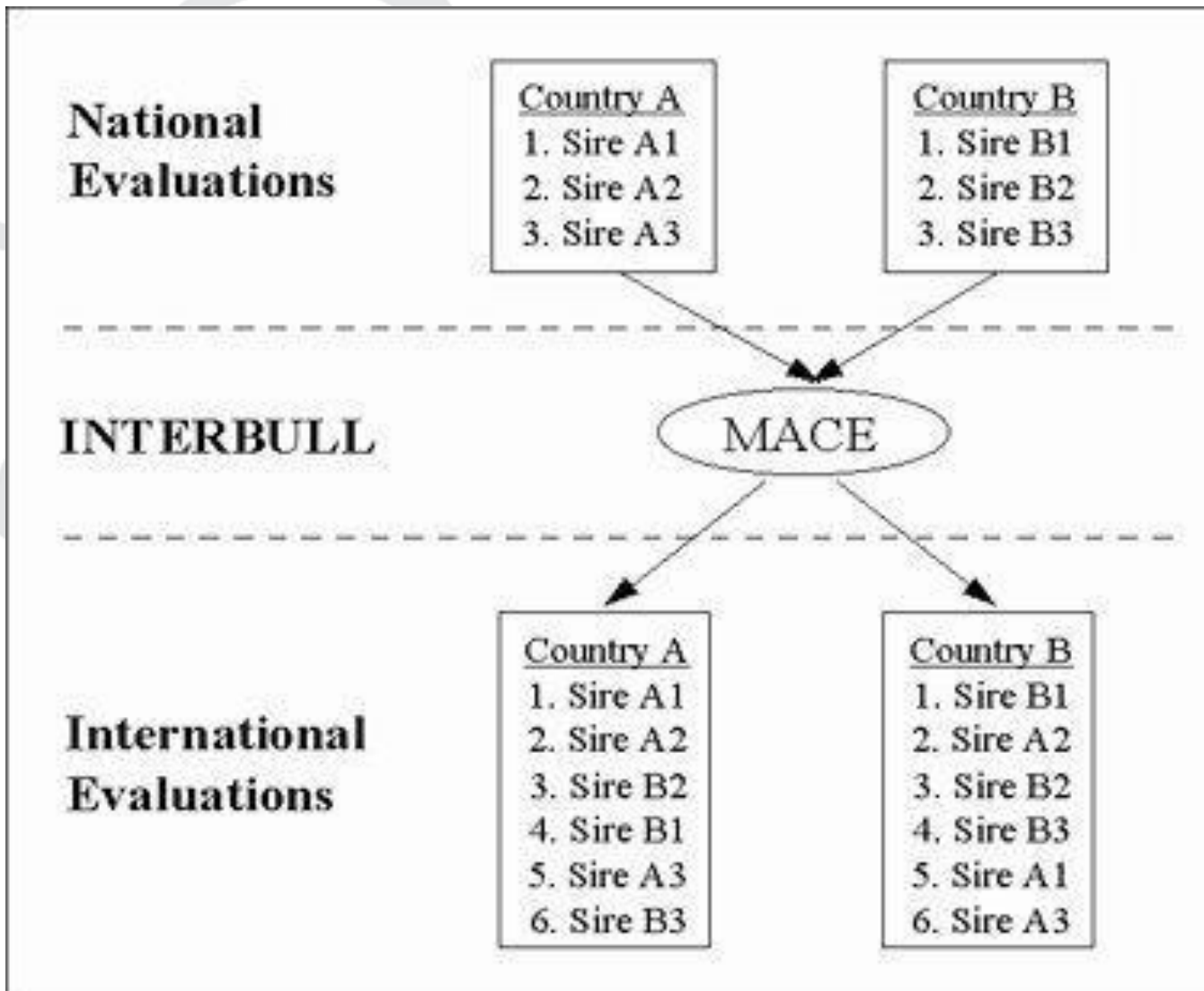
Interbull rangering

- Interbull evaluering baseres på slægtskab mellem tyre afprøvet i forskellige lande
- Forudsætning f.eks. GENO lavere korrekt avlsværdiurdering og NAV laver korrekt avlsværdiurdering
- Interbull kan sammenligne tyre på forskellig landes skala

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Interbull rangering

Hørt fra Geno – NRF rangerer forkert i Interbull evaluering - hvad er årsagen??

- Forskelle i avlsmål og avlsarbejde skaber forskellig landes genetiske niveau?

eller

- Har vi problemer i national evalueringer NAV/Geno?

eller

- Resultaterne er korrekte!

NAV

NAVs fremtid

Anvende ressourcerne effektivitet:

- Endnu tættere samarbejde i Norden (Finland, Sverige og Danmark)
- Indlede tættere samarbejde med andre europæiske lande (Eurogenomics – Frankrig, Tyskland, Holland)

?

Norge

NAV

Nordisk Avlsværdivurdering en succes

- Kvægavlens/-brugerens:
  - Billigere rutine drift (en beregning, fælles computer)
  - Billigere og bedre udvikling (3 landes kræfter forenet)
  - Avlsværdital sammenlignelige på tværs af de lande inkl avlsmål – vigtig grundlag for dannelse af Viking Genetics

Et forbillede for andre nordiske samarbejder

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Spørgsmål?

©Tiina Tahyonen

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation